

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 marca 2019 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w A. przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. o zapłatę 13.273,00 zł, w punkcie 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.461,65 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 października 2016 roku do dnia zapłaty; w punkcie 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie 3 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.226,14 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; w punkcie 4 nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 32,53 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa; w punkcie 5 nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 80,79 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt XIII GC 1184/17 k. 122, uzasadnienie k. 128 – 130v)

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie punktu 1 - co do kwoty 2.163,00 zł wraz z odsetkami od tej kwoty od dnia 20 października 2016 roku do dnia zapłaty oraz punktu 3 i 5.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu polegającą na przyjęciu, że:

- poszkodowany mógł wynająć pojazd zastępczy od pozwanego w dniu 19 lipca 2016 roku, podczas gdy z dowodów zgromadzonych w aktach sprawy wynika, iż poszkodowany najpóźniej w dniu 13 lipca 2016 roku otrzymał, potwierdzając to własnym podpisem, ofertę najmu pojazdu zastępczego, wobec czego należy uznać, iż miał on możliwość skorzystania z pojazdu zastępczego wynajętego przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym już od dnia 14 lipca 2016 roku, tj. przez okres 23 dni;

- nieuwzględnienie przez Sąd okoliczności, iż poszkodowany otrzymał finalną ofertę najmu pojazdu zastępczego na piśmie i zaakceptował ją w dniu 13 lipca 2016 roku, a co za tym idzie Sąd winien wziąć pod uwagę stawki wskazane przez ubezpieczyciela w przedmiotowej informacji,

- przyjęcie, że pozwany był gotów ponieść koszty najmu pojazdu zastępczego w kwocie 295 zł netto za dobę, podczas gdy z decyzji pozwanego w przedmiocie odszkodowania wynika wprost, iż pozwany był gotów ponieść koszty w wysokości 205 zł netto.

Naruszenie prawa materialnego, a to:

2. art. 361 § 2 k.c., art. 805 k.c. oraz art. 824(1) § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji zasądzenie odszkodowania przekraczającego wysokość poniesionej szkody, co w odniesieniu do całokształtu zebranego materiału dowodowego nie było uzasadnione i stanowi kwotę nieadekwatną do wysokości poniesionej szkody w związku z przyjęciem stawki czynszu najmu za 17 dni adekwatnej dla klasy P, podczas gdy wynajęty przez poszkodowanego pojazd należał do segmentu E, wobec czego Sąd winien przyjąć stawkę odpowiadającą pojazdom segmentu E w okresie, w którym Sąd uznał, że zasadne jest uznanie stawki przyjętej przez pozwanego,

3. art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

- poprzez błędną wykładnię i nieuwzględnienie przez Sąd I instancji, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi

odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika, wobec czego niezasadnym było przyjęcie przez Sąd stawki dobowej czynszu najmu odpowiadającej pojazdom segmentu P za okres uznany przez ubezpieczyciela, podczas gdy Sąd winien wziąć pod uwagę stawkę najmu wskazana przez ubezpieczyciela dla pojazdów segmentu E, gdyż taki pojazd uszkodzony wynajął.

Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych. (apelacja pozwanego k. 137 – 139)

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo w zakresie kwoty 2.426,30 zł (pkt 2 wyroku oraz w konsekwencji pkt 3 i 4 wyroku). Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie przez Sąd I Instancji przepisów prawa procesowego mających wpływ na rozstrzygnięcie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, która powinna być przeprowadzona przez Sąd na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału i dokonania ustaleń w zakresie stawek najmu pojazdów odpowiadających segmentowi pojazdu zastępczego wynajętego u powódki poprzez niewystarczające rozważenie materiału dowodowego zebranego w sprawie, a niezbędnego do dokonania takiej oceny oraz nieuwzględnienia treści dokumentów oraz opinii uzupełniającej biegłego, wyrażające się w:

-nieuwzględnieniu przez cały uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego i toku czynności likwidacyjnych stawki dobowej najmu pojazdu klasy wynajętego stosowanej przez wypożyczalnię współpracującą z pozwanym (klasy pojazdu uszkodzonego nie było w ofercie od pozwanego) w wysokości 295,00 zł netto, tj. 362,85 zł brutto, i przekazanej uszkodzowanemu a stanowiącej podstawę do możliwości zorganizowaniu najmu po takiej stawce przez cały czas potrzebny do likwidacji szkody;

-chybionym ustaleniu przez Sąd I Instancji, że górną granicę stawek najmu gotówkowego pojazdu zastępczego odpowiadającej klasie wynajętego na rynku lokalnym jest wysokość 299,00 zł brutto, podczas gdy z opinii pisemnej uzupełniającej biegłego inż. Ł. G. jednoznacznie wynika, że zakres stawki w obrocie najmu gotówkowego dla klasy pojazdu wynajętego wynosił 356,70 zł brutto jednakże nieuwzględniającej m.in. kaucji, zniesienia udziału własnego w szkodzie, limitu kilometrów;

2) naruszenie przez Sąd I Instancji przepisów prawa materialnego:

a) 361 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w naruszeniu wynikających z niego kryteriów ustalania wysokości należnego powódce odszkodowania za wynajem pojazdu zastępczego, skutkujące nieuwzględnieniem w części powództwa poprzez niezasadne zaniżenie wysokości stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, biorąc pod uwagę obowiązek likwidacji szkody i współpracy ze strony ubezpieczyciela jako profesjonalisty, a także twierdzeń i oświadczeń przez niego kierowanych do uszkodzowanego oraz okoliczności na które powoływał się w toku likwidacji szkody oraz wynikających z tego konsekwencji, w tym świadomości uszkodzowanego co do akceptowanej przez pozwanego stawki dobowej najmu w toku likwidacji szkody;

Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie dodatkowo na rzecz powoda od pozwanego kwoty 2.426,30 zł (tj. łącznie zasądzenia kwoty 11.887,95 zł w miejsce uwzględnionej przez Sąd I Instancji kwoty 9.461,65 zł) oraz rozstrzygnięcie co do kosztów procesu za I instancję stosownie do wyniku rozstrzygnięcia wg. norm prawem przepisanych, jak również zasądzenie kosztów procesu II Instancję, wg norm prawem przepisanych. (apelacja powoda k. 142 – 146)

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji powoda jako bezzasadnej oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. (odpowiedź pozwanego na apelację powoda k. 160 – 161)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przewidzianych. (odpowiedź powoda na apelację pozwanego k. 167 – 169)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna, zaś apelacja powoda jest zasadna i skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku.

Zarzuty pozwanego dotyczące naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady swobodnej oceny dowodów tj. art. 233 § 1 k.p.c. są niezasadne. Do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi wtedy, kiedy Sąd I instancji dokonuje oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego. Podnosząc zarzut w oparciu o art. 233 § 1 k.p.c. skarżący powinien wskazać konkretny dowód przeprowadzony w sprawie, oraz w czym upatruje wadliwą ocenę tego dowodu. Zaznaczyć również należy, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00).

Sąd Rejonowy nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów w niniejszej sprawie, poprzez pominięcie okoliczności zaferowania poszkodowanemu najmu od dnia 13 lipca 2016 roku, co potwierdzać ma pismo z k. 30 akt, zawierające podpis poszkodowanego opatrzone datą. Pismo to zawiera informację o możliwości skorzystania przez poszkodowanego z najmu pojazdu zastępczego, a w przypadku nie skorzystania z oferty ubezpieczyciela informację, że koszty najmu zostaną zweryfikowane wg tabeli zamieszczonej w tym piśmie. Z poszkodowanym miała kontaktować się firma partnerska ubezpieczyciela, ale z zeznań poszkodowanego wynika, że ostatecznie nikt się nie kontaktował. Sąd Okręgowy podziela tym niemniej stanowisko Sądu Rejonowego, który wskazał, że z akt szkody jednoznacznie nie wynika, kiedy ostatecznie taki kontakt miał miejsce. Jednakże przyjęć należało, iż najpóźniej nastąpiło to w dniu 19 lipca 2016 roku, ponieważ w tym dniu do ubezpieczyciela wpłynęła informacja zwrotna od wypożyczalni partnerskiej, że poszkodowany nie jest zainteresowany najmem. Nie można zatem mówić o finalnym przedstawieniu oferty poszkodowanemu z dniem 13 lipca 2016 roku, zawierającej rzeczywiście stosowane stawki wynajmu. Odnośnie bowiem stawki 205,00 zł, do jakiej pozwany weryfikował odpowiedzialność za najem, stwierdzić należy, że faktycznie pozwany przyjął swoją odpowiedzialność do stawki 295,00 zł netto (362,85 zł brutto) za dobę, co potwierdza dokument znajdujący się w aktach szkody „zasady likwidacji szkody w (...) 29.06.2015”, zatem jednocześnie można przejść do zbadania zarzutu powoda, który również podnosił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. ale wskazując że stawka 295,00 zł netto (362,85 zł brutto) została przyjęta przez pozwanego na cały czas potrzebny do likwidacji szkody w pojeździe. W tym zakresie zarzut postawiony przez powoda jest zasadny. Sąd nie uwzględnił dokumentu z akt szkodowych „zasady likwidacji szkody w (...) 29.06.2015” i zredukował odpowiedzialność pozwanego za 17 dni przy stawce jaką przyjął pozwany tj. 295,00 zł netto (362,85 zł brutto) a za dalszy okres uwzględniając błędnie wnioski z opinii biegłego sądowego do stawki 299,00 zł brutto, która to stawka dotyczyła najmu gotówkowego. W przypadku najmu bezgotówkowego stawki dla pojazdu wynajętego, mieściły się w przedziale od 299,00 zł do 589,17 zł brutto. Skoro pozwany przyjął odpowiedzialność w określonej wysokości na cały czas likwidacji szkody, to taką stawkę należało rozciągnąć na zasadne 55 dni najmu. Okres ten nie był w apelacji kwestionowany przez strony, natomiast rozważania Sądu Rejonowego w tym zakresie były racjonalne, dlatego też okres najmu Sąd Okręgowy uznał za właściwy. Podsumowując, zarzut pozwanego został uznany za chybiony, zaś zarzut powoda należało uwzględnić jako zasadny.

Odnośnie oceny zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c. Sąd okręgowy uznał, że ocena czy określone fakty mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy zależy nie tylko od tego, jakie są to fakty, lecz także, a nawet w pierwszej

kolejności, od tego, jak sformułowana i rozumiana jest norma prawna, która w rozpatrywanej sprawie została zastosowana. Dokonane ustalenia faktyczne oceniane są w aspekcie określonego przepisu prawa materialnego, który wyznacza zakres koniecznych ustaleń faktycznych i ma rozstrzygające znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu mają wpływ na treść orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 lutego 2012 roku, II CSK 357/11, opubl.: Legalis). Zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. ma rację bytu tylko w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności, które nie mają istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła wpłynąć na jej wynik, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, błędnie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2006 roku, IV CSK 272/06; z 4 listopada 2008 roku, II PK 47/08; wyrok z 11 lutego 2011 roku, I CSK 334/10). W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi. Sąd Rejonowy rozpatrzył kwestę wysokości stawki najmu pojazdu zastępczego posiłkując się w szczególności dowodem z opinii biegłego sądowego, dlatego też nie można uznać za zasadnego zarzutu naruszenia art. 227 k.p.c., tak jak przedstawia to pozwany.

Pozostałe zarzuty pozwanego również uznać należy za chybione. Pozwany postawił zarzuty naruszenia art. 361 § 2 k.c., art. 805 k.c. oraz art. 824(1) § 1 k.c. oraz naruszenia art. 361 § 1 k.c. w zw. z art. 826 § 1 k.c. w zw. z art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych opierając w zasadzie na tej samej okoliczności tj. niezasadnym przyjęciu stawki dobowej czynszu najmu odpowiadającej pojazdom segmentu P za okres uznany przez ubezpieczyciela, podczas gdy Sąd Rejonowy winien wziąć pod uwagę stawkę najmu wskazaną przez ubezpieczyciela dla pojazdów segmentu E, gdyż taki pojazd poszkodowany wynajął. Faktycznie pojazd uszkodzony należy do segmentu pojazdów F. Poszkodowany zaś wynajął pojazd z segmentu E u powoda, zatem uznać należy że z tego samego segmentu mógłby wybrać pojazd u partnera ubezpieczyciela. Jednakże klasyfikacja pojazdów wskazana przez pozwanego była zaniżona względem rzeczywistości. Wskazane pojazdy B. (...) czy L. (...) nie należą do klasy E jak wskazał to w informacji pozwany tylko do klasy D, a pojazd B. (...) czy L. (...) nie należą do klasy P tylko do klasy E, tak jak wynajęty przez poszkodowanego pojazd A. (...). Powyższy stan rzeczy potwierdził biegły w wydanej przez siebie opinii sądowej. Powód w sposób dostateczny wykazał, że pozwany wypłacił kwotę niepokrywającą w pełni zasadnych kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Natomiast, wracając do zarzutów powoda, skoro Sąd Okręgowy przychylił się do naruszenia zarzutu art. 233 k.p.c. w tym zakresie że stawka 295,00 zł netto (362,85 zł brutto) powinna zostać rozciągnięta na cały okres likwidacji szkody, a więc na 55 dni najmu skutkuje to jednocześnie stwierdzić należy że doszło do naruszenia art. 361 § 1 i 2 k.c. w kształcie na jaki wskazuje powód w apelacji. Sąd Rejonowy uznając stawkę 295,00 zł netto (362,85 zł brutto) za 17 dni a za pozostałe dni 299,00 zł brutto ustalił niższą wysokość odszkodowania dla powoda niż faktycznie należną. Sąd Okręgowy dokonał na nowo ustalenia wysokości odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego na kwotę 19.956,75 zł co wynika z iloczynu stawki 362,85 zł brutto z ilością dni najmu na 55. Związku z wypłatą kwoty 8.086,80 zł dokonaną przez ubezpieczyciela, powód zasadnie mógł dochodzić kwoty 11.887,95 zł.

Mając na uwadze całość powyższych rozważaniach opartych na analizie postawionych zarzutów, Sąd Okręgowy stwierdził, że roszczenie powoda było zasadne i podlegało uwzględnieniu w całości i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok, o czym orzekł w pkt I, w ten sposób że zmienił pkt 2 zaskarżonego wyroku na zasądzający od pozwanego na rzecz powoda pozostałą kwotę roszczenia głównego w wysokości 2.426,30 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 października 2016 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałej części.

Wraz ze zmianą zaskarżonego orzeczenia inaczej jawić się będą rozliczenia dotyczące kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji. Podstawą ich ustalenia nadal pozostaje art. 100 k.p.c. Powód wygrał sprawę w 89,57%, pozwany w 10,43%, a biorąc pod uwagę łączne koszty postępowania poniesione przez strony pozwany powinien zwrócić powodowi koszty w wysokości 3.852,74 zł, o czym Sąd Odwoławczy orzekł na podstawie art 386 § 1 k.p.c. w punkcie I zmieniając punkt 3 zaskarżonego wyroku, podwyższając zasądzoną kwotę 2.226,14 zł do wymienionej kwoty 3.852,74 zł. Zmiana w zakresie stosunkowego rozstrzygnięcia rzutowała również na zmianę w zakresie zasądzenia wydatków poniesionych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, zatem Sąd Okręgowy w punkcie

I zmienił punkt 4 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że kwotę 32,53 zł obniżył do kwoty 11,82 zł oraz punkt 5 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że kwotę 80,79 zł podwyższył do kwoty 101,50 zł.

Wobec bezzasadności zarzutów pozwanego, Sąd Okręgowy oddalił apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c. o czym w punkcie II wyroku.

Koszty za postępowanie przed Sądem II instancji Sąd Odwoławczy określił również na podstawie art. 98 k.p.c. uznając powoda za stronę wygraną. Powód poniósł koszty opłaty od apelacji w kwocie 122,00 złotych oraz 900,00 złotych kosztów zastępstwa procesowego, które pozwany powinien zwrócić, o czym Sąd Okręgowy orzekł w punkcie III wyroku. Wynagrodzenie pełnomocnika powoda będącego adwokatem zostało ustalone na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.).

Aleksandra Litwin - Górzyńska Marzena EichstaedtMariola Szczepańska